

MPEÕK Sinodi 29.01.2024.a. otsus

MPEÕK Sinodi liikmed kogunesid 29.01.2024.a. kirikuvalitsuse ruumides Tallinnas, Pikk 64-4 arutama Tallinna ja kogu Eesti metropoliidile Eugenile (Reshetnikovile) adresseeritud Politsei- ja piirivalveameti 18.01.2024.a. kirja, milles oli teatatud tema tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise algatamisest. Olles analüüsinud selles dokumendis esitatud argumente, samuti siseminister Lauri Läänemetsa, Kaitsepolitsei peadirektori Margo Pallosoni ja Põhja prefektuuri piirivalvebüroo juhi Indrek Aru väljaütlemisi ajakirjanduses, jõudsid Sinodi liikmed arvamusele, et metropoliit Eugenile tähtajalise elamisloa keeldumise algatamise otsus on tehtud meie kirikuolu olulisi asjaolusid arvestamata.

Suhtudes mõistvalt ärevatesse meeleoludesse Eesti ühiskonnas, leidis MPEÕK Sinod siiski, et oleks kohane kutsuda nimetatud ametkondi üles objektiivsusele ja kaalutletusele lõpliku otsuse vastuvõtmisel.

Põhiseaduse paragrahv 9 ütleb, et *“põhiseaduses loetletud kõigi ja igaihe õigused, vabadused ja kohustused on võrdselt nii Eesti kodanikel kui ka Eestis viibivatel välisriikide kodanikel ja kodakondsuseta isikutel”*.

Pealetükkivus, millega metropoliit Eugenilt on nõutud oma sõjavastasuse selgepiirilist väljendamist; tema nende sõnade ignoreerimine, milles ta on väljendanud tsiviilobjektide pommitamise kuritegelikkust, oma üleüldist sõjavastasust ja igasuguste konfliktide rahumeelse lahendamise vajalikkust; samuti tema väljaütlemiste moonutatud tõlgendamine: kõik see on vastuolus põhiseaduse paragrahv 45-ga, mille järgi *igaihel on õigus vabalt levitada ideid, arvamusi, veendumusi ja muud informatsiooni* ja ka paragrahv 41-ga, mille järgi *igaihel on õigus jääda truuks oma arvamustele ja veendumustele. Kedagi ei tohi sundida neid muutma*.

MPEÕK Sinodi 06.10.2022.a. pöördumises on selgelt äratoodud põhjus, miks metropoliit Eugeni püüab olla äärmiselt ettevaatlik oma väljaütlemistes: “MPEÕK tegutseb paljurahvuselises ühiskonnas, kuhu kuuluvad erineva haridustasemega, eri kultuuride ja erinevate poliitiliste vaadetega inimesed.” Seoses ülalmainituga on meie Kiriku ülesanne hoida ära sellelt pinnalt kerkida võivad lõhenemised ja vastandumised.

Politsei- ja piirivalveameti võimalik keeldumine metropoliit Eugeni elamisloa pikendamisest võib kaasa tuua Kiriku lahusoleku oma ülemkarjasega ning tundub riigi lubamatu sekkumisena kirikuellu, mis on vastuolus südametunnistuse-, usu- ja mõttevabadusega ning koondumis õigusega, mis on sätestatud põhiseaduse paragrahvides 40 ja 48.

Katsed rahustada ühiskonda väitega, et see otsus puudutab üksnes metropoliit Eugenit isiklikult ja ei puuduta MPEÕK-d tervikuna, ei vasta Kiriku olemusele. Pädevalt saab kirikuolu korralduse üle otsustada vaid ekklesioloogia ja kanoonilise õiguse põhjal.

Kirikuvõim põhineb kogulikkuse printsübil, mis on *kirikuelu läbiv printsiip kõigil kirikuelu tasanditel*.

Kirikut juhitakse kogulikult, kuid kogulikkus sisaldab endas ka hierarhilist alget.

Vastavalt kristlikule õpetusele on Kiriku asutajaks Jumalinimene Jeesus Kristus, kes ühendas endas kolme teenimist: prohvetlikku, ülempreesterlikku ja kuninglikku. Siit tuleb ka kirikuvõimu spetsiifika, mis sisaldab õpetamise õigust (potestas magisterii), pühitsemise õigust (potestas ministerii) ja juhtimise õigust (potestas jurisdictionis). Nendes kolmes valdkonnas toimib apostlitelt päritud piiskopivõim kohaliku Kiriku piirides.

Kui õpetamise- ja juhtimise õigust saab tänu kaasaegsetele sidevahenditele teostada (küll teatud piirangutega) ka distantstilt, siis pühitsemise- ehk jumalateenimise õiguse teostamine nõuab piiskopi (ülemkarjase) füüsilist kohalolu enda kohaliku Kiriku territooriumil.

Euharistia (armulaua) sakrament on Kiriku sakrament, milles ilmutab ennast Kristuse Kiriku täius. Just siin on üldkiriklikust seisukohast ülemkarjase teenimise kõige olulisem aspekt, sest Kirik on Kristuse Ihu, jumalinimlik organism. Jättes kohaliku Kiriku ilma võimalusest ühineda kiriklikes sakramentides oma ülemkarjasega, võib riigivõim lõhkuda normaalset kirikuelu.

Siseministri poolt väljaöeldud tingimused MPEÕK juhi sobilikkusest piiravad avalikult vaimulikkonna ja ilmalike õigusi vabalt korraldada oma kirikuelu vastavalt oma usulistele veendumustele, usu- ja kõlbluse alustele, aga ka vastavalt kirikureeglitele, sealhulgas: valida oma Kiriku juhtkonda vastavalt oma kehtivale põhikirjale.

Valimised ja määramised peaksid Kirikus toimuma ilma väliste mõjutusteta. Kolmanda Kogumaapealse Kirikukogu 8. reegel ütleb: “*...Et me ei kaotaks vähehaaval, märkamatult seda vabadust, mille on meile kinkinud oma vere kaudu meie Issand Jeesus Kristus, kõikide inimeste vabastaja*”.

Pärast metropoliit Korneliuse (Jakobsi) siitilmast lahkumist 2018.a., oli ülempiiskop Eugeni meie Kiriku eestseisja üheks kandidaadiks. Vaba, salajase hääletuse kaudu valiti ta MPEÕK Täiskogul 29.05.2018 suure häälteenamusega MPEÕK eestseisjaks.

Vastavalt kanoonilisele õigusele laulatatakse ülemhinge karjane oma Kirikuga kogu eluks.

Seepärast taotleb MPEÕK Sinod Siseministeeriumilt oma eestseisja, Tallinna ja kogu Eesti metropoliit Eugeni (Reshetnikovi) elamisloa pikendamist.